

in pomočnika v vseh britkih urah našega težavnega delovanja. Zatorej, tovariši, „Sursum corda!“ K Njemu se obrnimo ob novem šolskem letu ter navdušeno zakličimo: „Veni sancte Spiritus!“

Mi smo vzgojitelji in kot taki moramo dajati svojim učencem vedno najlepši vzgled. Paziti moramo na vsak korak, na vsako besedo, na vsako delo, koje učinimo. Zato mora dičiti slehrnega izmed nas prelepa čednost, da smo navdušeni za svoj poklic in za kulturni napredek našega naroda. V to je treba, da se iskreno ljubimo in spoštujemo med sabo, da smo značajni, neomahljivi, da ne bežimo drug pred drugim, ampak se večkrat shajamo in družimo, da ne zakrivamo svojih mislij in svojih čustev, ampak smo odkriti tovariši in prijatelji. Ne tožimo nikjer svojih tovarišev ter ne odkrivajmo nikomur morebitnih njihovih slabosti, ampak hvalimo vsakega vsakemu človeku. Dovolj žalostno, če se misliš povzdigniti s tem, da druge tlačiš v blato. To ni značajno, to ni človekoljubno! Res je, da vsi nismo jednaki; jeden ima te napake, drugi zopet druge, a vsakdo ima pa gotovo tudi nekaj vrlin in té nam je upoštevati v prvi vrsti, slabosti si pa odpuščajmo. In s tem namenom, s tem trdnim sklepom začnimo novo šolsko leto. Naprej torej, bratje učitelji in ve sestre učiteljice, podajmo si roke ob novem šolskem letu, delujmo z združenimi močmi v prosep našega stanu in v blagor nam izročene mladine ter pokažimo svetu, da smo vredni častnega naslova „prosvetitelji naroda!“

Martin in Jera.

(J. Ravnikar.)

Dvanajsto poglavje.

Veselje v hiši.

Zidar Martin, ki je odhajal zarano v grad, vrne se k svojim na dom.

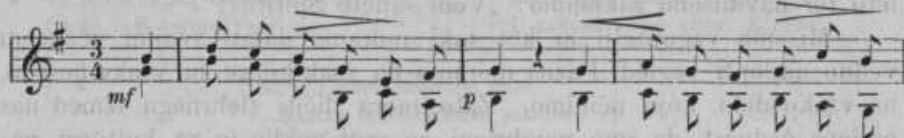
Jera je hitela za svojim opravilom, kar je imela v soboto narediti, tako, da je že vse izvršila, predno se je povrnil njen mož. Otroke je skrbno počesala, obleko pregledala, malo izbo lepo osnažila ter med delom otročiče navadila lepo pesmico. „To bodele zapeli svojemu ljubemu očetu, kadar se vrnejo domov“, učila je svoje otročiče. Ti so se pa tudi radi vadili, vedoč, da s tem razveseljujejo svojega očeta.

Pri delu, brez muke in zamude, brez knjige, peli so otroci za materjo tako dolgo, da so si dobro zapomnili. Ko pa pride oče domov, pozdravi jih mati ter zapoje z otroci naučeno (naslednjo) pesem:

Molitev.

Nekoliko počasno.

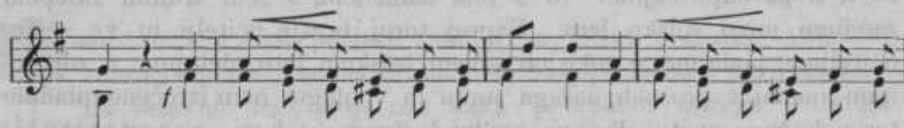
A. Nedved.

1. Mi - nul je zo-pet mi en dan! Kle - če o Bog zahvaljam
2. Če sto-ril sem kaj hu-de - ga, Za - bre-del v katero grešnih
3. Ob - va - ruj mo-je lju-be vse, 'Zro - ču-jem v Tvojo jih ro-

1. Te, Da sreč-no bil je do-kon-čan, V do-bro-tah Tvojih ste-kel
2. zmot, Mi žal iz vse-ga je sr - ca, U - smi-li se me o Go-
3. kó, Pov - sod naj Tvo-ja mi-lost gre, Za-spa-ti zdaj nam daj slad-

1. se; Mi vse je Tvo-ja mi-lost da - la, Za - to naj bo Ti srč-na
2. spod! No - coj tud' hu-de-ga me bra - ni, In v svo-ji mi-lo - sti o -
3. ko! Naj Tvo-ja ro - ka vsem bo mi - la, Be - ži od nas naj vsa-ka

1. hva - la, Za - to naj bo Ti srč-na hva - la.
2. hra - ni, In v svo-ji mi-lo-sti o - hra - ni.
3. si - la, Be - ži od nas naj vsa-ka si - la.

Martinu zalijejo solze oči, ko vidi, kako mu mati in otroci pridejo naproti z veselo in lepo pesmijo.

— „Bog naj vas blagoslovi, dragi moji! Bog te blagoslovi, Jerica moja“, izpregovori s solznimi očmi in vidnim notranjim ganjenjem.

„Ljubi Martin!“ odgovori Jera, „zemlja je kraljestvo nebeško, kadar človek išče miru, takrat stori prav in želi malo.“

Martin: Sladkost tega nebeškega kraljevstva, ta mir v srcu, ki si mi ga dala, uživam naj le jedno uro. Ves čas svojega življenja bodem ti hvaležen, ker si me rešila; otroci tvoji pa te bodo blagoslavljali še po tvoji smrti. Oh, deca moja, poslušajte svojo mater, storite vedno prav in vam se bode vedno dobro godilo na svetu!

Jera: Ti si danes posebno prijazen in ljubeznjiv.

Martin: Pri gospodu predstojniku se mi je vse po sreči izteklo.

Jerica: Hvala Bogu, dragi mož!

Martin: To ti je v resnici mož, da mu ga ni para. Ženka, bil sem baš otročji, kadar sem se bal k njemu iti.

Jerica: Ej, kaj hočemo, vedno je tako, da človeka škoda izmodri. No, zdaj mi pa povej, kako je bilo pri gospodu predstojniku. (Ona sede poleg njega, vzame pletenje v roko, in on pa začne govoriti.)

(Dalje prih.)

K šolski higijeni.

(Dr. Iv. Borštnik.)

IV.

(Dalje.)

Ker je število boleznij jako veliko, dalo bi se jako veliko pisati o načinu, kako preprečiti razne bolezni mladine, posebno šolarjev; vendar to ne odgovarja našemu namenu in sicer radi tega ne, ker večina nalezljivih boleznij tako hudo napade mlado bitje, da je to že vsled tega primorano izostati iz šole; z druge strani bi bilo pa preobširno navajati pri raznih boleznih znamenja, po katerih je mogoče spoznati, da ima otrok že kal bolezni v sebi, če tudi ga še ni napala, se ne prikazala, to je tako imenovani čas inkubacije nalezljivih boleznij, kateri se menja od nekaj dni do nekaj tednov, kakoršna je bolezen. Bilo bi pa tudi nevarno tako sumarično navajati te stvari, namreč nevarno za tiste otroke, ki bi bili sicer zdravi, a slučajno bi se kake spremembe na njih krile s tu navedenimi znamenji in bi bili tako obsojeni zamujati svoj pouk in tudi zaradi tega je najbolje vse to prepustiti ustmenemu zdravniškemu navodilu v konkretnem slučaju. Vsakdo pa vidi že tukaj, kako težka stvar je ločiti higijeno od terapije, zdravstvo od zdravilstva! Higijena je desna roka terapije; ona mora skrbeti, da bolezen ne pride v človeški organizem, v človeško družbo, šolo, vas, mesto; če je pa bolezen tu, no, potem je stvar terapije, da bolezen in njen škodljiví upliv na človeški organizem kolikor mogoče paralizira; sploh bi bila higijena idejal terapije, ker če bi se ubranil vsem škodljivcem pristop v človeško truplo, bi bilo zdravljenje pač najbolj lahko in najbolj radikalno. To dejstvo se tudi vedno bolj vpošteva, to pa šele od tedaj, od kar se je začelo spoznavanje bistva boleznij in njih vzrokov, odkar se je začelo spoznavati ta najmanjša bitja, imajoča ravno tako svoje življenske potrebe kot jih ima človek in katera morajo pri pomanjkanji teh življenskih pogojev ravno tako končati kakor človek brez zraka, hrane i. t. d. Vse to spoznanje bistva in vzrokov boleznij je pa še mlado, šteje še le nekaj let, zato